

Polarisatie

B

INTRODUCTIE

We must end this uncivil war that pits red against blue, rural versus urban, conservative versus liberal. We can do this if we open our souls instead of hardening our hearts. If we show a little tolerance and humility and if we're willing to stand in the other person's shoes.

President Joe Biden, 2021

Joe Biden sprak bij zijn inauguratie dat wij de tijd van verdeeldheid en polarisatie achter ons moeten laten en meer begrip en waardering voor elkaar moeten tonen. Polarisering en radicalisering zien we niet alleen in de VS, ook in Europa en Nederland lijken groepen meer tegenover elkaar te staan. Met name de laatste decennia lijken we op veel gebieden te

polariseren. Discussies over klimaat, euthanasie, vaccinatie, abortus, vluchtelingen of religie vlammen soms zo op dat we meer op roofdieren dan denkende wezens lijken. De hedendaagse liberale democratie lijkt af te brokkelen en geminimaliseerd te zijn tot het politiek verdedigen van Mensenrechten en de Economie van de Vrije Markt.

De onderwijskundige Eric Hirsch pleit voor patriottisme. Hiermee bedoelt hij dat het land waar je woont open is en staat voor iedereen die hier woont en dat iedereen toegewijd en trouw is aan zijn inwoners en land. Voor Hirsch is de waarde van de natiestaat de grootste eenheid waarvan mensen deel kunnen uitmaken, waarmee mensen zich

emotioneel verbonden kunnen voelen en waar dingen voor iedereen, ongeacht achtergrond en herkomst, gedaan kunnen worden.

Vanuit dit perspectief beschouwend betekent Nederland meer dan een land waar op politiek niveau dingen geregeld worden. Nederland heeft een rijke geschiedenis en een kleurrijke, diverse bevolking. Als we elkaar zouden waarderen voor onze diversiteit, kunnen we anders gaan luisteren naar en denken over onze polariteiten en radicaliteiten.

Wij tegen zij

De samenleving is gepolariseerd. Boeren versus burgers, diep religieuze mensen versus atheïsten, voor- en tegenstanders van Zwarte Piet, vleeseters versus vegetariërs, overal staan groepen lijnrecht tegenover elkaar. Social media en algoritmes bevestigen de vooroordelen over de andere groep, terwijl beide groepen nauwelijks met elkaar in gesprek gaan. Met de 'Wij tegen Zij' werkvorm gaan mensen die lijnrecht tegenover elkaar staan in gesprek over

vooroordelen en misvattingen die de groepen van elkaar hebben. De groepen nemen zichzelf kritisch onder de loep en krijgen de kans om kritiek op en vooroordelen over zichzelf te erkennen, verwerpen of te nuanceren. Beide groepen krijgen de kans om uit te leggen wat voor ervaringen en waarden onderliggend zijn aan hun opvattingen. Door met elkaar in gesprek te gaan, leer je van en over elkaar en kom je nader tot elkaar.

OPDRACHT WIJ TEGEN ZIJ

Voor deze opdracht ga je het begrip polarisatie in je eigen groep verkennen en gaan jullie bedenken welke tweedelingen in de klas spelen.

DOELEN

- De student heeft een open houding naar anderen.
- De student onderzoekt waar zijn/haar oordelen op gebaseerd zijn.
- De student weet welke waarden onder opvattingen kunnen liggen.

OPDRACHT 1 KLASSIKAAL

Lees het artikel van de NOS, zie eerste bron, om een beter idee te krijgen over polarisatie.

- Wat zijn voorbeelden van polarisatie in de klas? Probeer zoveel mogelijk tegenstellingen in de groep te bedenken.
- De groep wordt in tweeën verdeeld, waarbij zij in groep A of groep B worden onderverdeeld.
- Groep A en groep B worden weer in subgroepen verdeeld en alle subgroepen schrijven zoveel mogelijk vooroordelen over hun eigen groep op.

KLASSIKAAL GESPREK

Klassikaal gesprek.

- Groep A is de binnenkring en groep B is de buitenkring;
- Groep A wisselt onderling uit welke vooroordelen er allemaal over hen zijn. Groep B luistert.
- Draai het om. Groep B zit nu in de binnenkring en wisselt uit welke vooroordelen er allemaal over hen zijn.
- Na afloop maken groep A en groep B een vraag voor elkaar.
- Groep A en Groep B worden gemengd in nieuwe subgroepen en bespreken de vragen.

OPDRACHT 2 SUBGROEP

- Schrijf met je nieuwe subgroep een gedicht of songtekst waarin de grenzen van de groep worden doorbroken en de eenheid en kracht van de groep tot uiting komt.
- Klassikale presentatie.

BRONNEN

<https://nos.nl/artikel/2278034-scp-nederlanders-hebben-gevoel-dat-polarisatie-toeneemt.html>

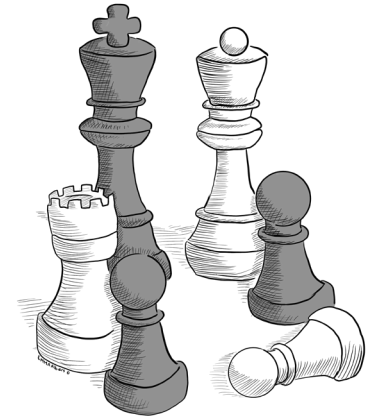
Nieuws Nader Bekeken

Wanneer een gebeurtenis niet direct betrekking op ons leven heeft, kunnen we toch enorm aangedaan zijn bij de oproer en het onrecht die het met zich meebrengt. Hoewel wij in Nederland op dit moment nog weinig merken van de gevolgen van de stijging van het water, kunnen we enorm geraakt worden door de beelden hierover.

De meeste beelden krijgen wij binnen via (internet-)media. Dit maakt het mogelijk 24 uur per dag op de minuut te volgen wat er in de wereld gebeurt. Om te zorgen dat mensen geïnteresseerd blijven, is het een kleine stap om van integere naar emotionele journalistiek over te stappen. Voor we het doorhebben worden we door onze emoties meegesleept.

Slechts een klein aantal mensen zal neutraal kunnen blijven wanneer zij worden geconfronteerd met gebeurtenissen die een impact op hun leven (kunnen) hebben. Het merendeel van de mensen reageert vaak emotioneel en zoekt naar nieuwsbronnen die hun wereldbeeld bevestigen.

Angsten en boosheid over nieuwsbronnen bepalen onze politieke ideologie. De uitdaging is om een manier te vinden hoe met deze ideologische confrontaties valt om te gaan. Voor we het weten schiet de stress sky high, raakt onze kijk op de wereld vertroebeld en gaan we de strijd met elkaar aan.

OPDRACHT NIEUWS NADER BEKEKEN

De komende week ga je een aantal keren naar nieuwsitems kijken of de krant lezen. De nieuwsitems gaan over politieke en maatschappelijke onderwerpen die je aanspreken. Dit kunnen zowel reportages, interviews als documentaires zijn.

Zorg dat je in alle rust kunt zitten en kijken naar de nieuwsitems en laat je niet afleiden door andere activiteiten. Geef antwoord op de vragen bij de opdracht.

DOELEN

- De student kan met tegengestelde meningen van anderen omgaan en deze bespreekbaar maken.
- De student kan triggers van polarisatie in de eigen omgeving benoemen.
- De student ontwikkelt een onderzoekende houding.
- De student kan nuance aanbrengen in zijn opvattingen.

OPDRACHT INDIVIDUEEL

De komende week ga je een aantal keren naar nieuwsitems kijken of deze in de krant lezen.

- Noteer welke positieve gevoelens de nieuwsitems bij jou teweeg brengen.
- Noteer welke negatieve gevoelens de nieuwsitems bij jou teweeg brengen.
- Noteer welke weerstand het nieuwsitem bij je oproept.
- Welke relatie heeft het nieuwsitem indirect of direct tot je eigen leefomgeving?
- Welke directe relatie heeft het nieuwsitem met jouw persoonlijke ervaringen?

KLASSIKAAL SUBGROEP

Bespreken opdracht 'Nieuws'.

- Bekijk animatie: www.youtube.com/watch?v=vB9HMjSRBIA
- Opdracht 'Nieuws Kritisch Bekeken' *De opdracht 'Nieuws Kritisch Bekeken' wordt door de docent uitgelegd.*

REFLECTIE

Neem voor je reflectie de foto bij het nieuwsbericht als uitgangspunt.

Op een dag word je wakker en ben je onderdeel van dit nieuwsbericht. Je staat zelfs - zichtbaar of onzichtbaar - op de gegeven foto. Schrijf jouw verhaal als toeschouwer, gebruik onderstaande vragen:

- Waarom ben je hier?
- Wat gebeurt er voor je, achter je, naast je?
- Hoe is het weer (zonnig, regenachtig)?
- Wat hoor je?
- Wat heb je bij je?
- Wat doet deze dag met je?
- Wat zou je nu willen veranderen?

BRONNEN

<https://items.ssrc.org/democracy-papers/how-fear-and-anger-impact-democracy/>
<https://medium.com/digital-diplomacy/its-not-ok-to-be-a-jerk-7882415a92d7>
<https://www.socialevraagstukken.nl/interview/mediaprofessor-richard-rogers-hou-extreemrechts-medialandschap-beter-in-de-gaten/>
E.D. Hirsch: *The Schools We Need: and Why We Don't Have Them*. Anchor Books
Elif Shafak: *Zo houd je moed in een tijd van verdeeldheid*. Nieuw Amsterdam

Complot!

Media zijn hun vanzelfsprekende gezag kwijtgeraakt. Niet zozeer omdat ze hun werk niet goed doen, maar in de eerste plaats omdat ze hun werk moeten doen onder omstandigheden waarin boodschappers sowieso niet meer eensgezind worden geloofd. Er zijn niet alleen heel veel boodschappers, ze hebben ook allemaal hun eigen volgelingen. En gezag of autoriteit verkrijgt je niet alleen door zorgvuldig en verantwoord werk te leveren; je moet ook als autoriteit gedragen worden, en daar zijn veel volgers voor nodig.

Coen Simon, 2020

Als je als autoriteit gedragen wordt, kun je werk leveren dat wetenschappers met moeite kunnen ontzenuwen. Niet

omdat het hen aan kennis ontbreekt, maar omdat het hen aan autoriteit, aan macht, ontbreekt. Ideeën die de afgelopen tijd door 'autoriteiten' de wereld in zijn gebracht, zijn onder andere de elite met zijn ondergrondse pedofiliënetwerk, abortussen die in de negende maand van de zwangerschap worden uitgevoerd, de Amerikaanse burgervereniging *Flat Earth Society* die menen dat de aarde plat is of het 5G-netwerk dat het werk van de duivel is. Extreme voorbeelden? Blijkbaar niet voor complotdenkers en autoriteiten die er baat bij hebben.

Complottheorieën zijn van alle tijden. De boodschappers van complottheorieën zijn zo krachtig dat mensen ervan overtuigd raken dat wat zij verkondigen

de waarheid is. Het gezag van de boodschapper speelt een belangrijke rol bij de geloofwaardigheid van de 'feiten' die hij/zij brengt. Het onderscheid tussen feit en fictie, wetenschap en pseudowetenschap en politiek en complottheorie lijkt steeds meer te vervagen. Steeds meer mediawetenschappers waarschuwen dan ook voor eenzijdige mediaconsumptie, die ervoor kan zorgen dat we in een bubbel terecht komen. Wellicht denk je dat dit jou niet zal gebeuren, maar het zou zomaar kunnen dat je een voorbeeld kan noemen van een complotgedachte waar jij je zelf schuldig aan hebt gemaakt.

OPDRACHT COMLOT!

Voor deze opdracht ga je op zoek naar een politiek nieuwsitem of bericht uit je eigen omgeving en vervolgens ga je deze omvormen tot een complot, tot een spannend verhaal.

Bedenk campagnemateriaal waarmee jullie de complottheorie zo krachtig en overtuigend mogelijk kunnen presenteren, zodat je er bijna zelf in gaat geloven.

De opdracht mag in een subgroep van max. 4 studenten gemaakt worden.

DOELEN

- De student leert wat het belang van digitaal communiceren is voor henzelf, anderen en de samenleving.
- De student kan rekening houden met belangen van individuen en de samenleving.
- De student weet dat zijn/haar mening beïnvloed kan worden door manipulatie.

OPDRACHT SUBGROEP

Kies met jullie subgroep een politiek nieuwsitem of bericht uit de leefomgeving en denk het tegenovergestelde van wat er in dit bericht wordt vermeld. De hele subgroep moet achter het gekozen bericht staan!

- Wat is de inhoud van het bericht en wat kan het tegenovergestelde verhaal van dit bericht zijn?
- Hoe zorgen jullie ervoor dat jullie schijntheorie werkelijkheid wordt?
- Welke informatie gebruiken jullie wel en welke laten jullie bewust weg?
- Hoe zorgen jullie ervoor dat jullie de 'ongelovigen' overtuigen van jullie gelijk? Welke informatie laat je achterwege?
- Bij de presentatie van het complot: hoe zorgen jullie ervoor dat jullie de vragen uit de groep over jullie achterliggende bedoelingen verborgen houden?

KLASSIKAAL

Presenteren 'complot'. Nabespreken van opdracht:

- Hoe was het om aan deze opdracht te werken?
- Wat is de oorspronkelijke bron voor het complot geweest?
- Hoe hebben jullie de bron van feit tot fictie een spannend verhaal gemaakt?

REFLECTIE

Schrijf een sprookje waarin je de volgende onderdelen die hieronder staan verwerkt.

- Begin met: Er was eens...
- De woorden van...
- Iedereen geloofde...
- De waarheid...
- Bedenk een eind.

BRONNEN

Coen Simon: Pleidooi tegen enthousiasme. Als waarheid een kwestie van smaak wordt. De Bezige Bij
Hannah Arendt: Het waagstuk van de politiek. Uitgeverij Klement
Baltasar Garcia: Handorakel en de kunst van de voorzichtigheid. Athenaeum-Polak Van Gennep
Ian Buruma: Grote Satan biedt troost in onzekere tijden. NRC 28 augustus 2020

<https://www.kennisnet.nl/publicaties/slowing-sociale-media-de-andere-kant-van-digitale-geletterdheid/>
<https://psychologievansucces.nl/>